

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

Hirdetési árak:
Égész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill.
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 67. szám.

Szerda, március 22.

Az osztrákok és a válság.

Nagybecskerek, március 22.

Sulyos politikai helyzetünkben nem árt, ha figyelmet fordítunk most az osztrákok viselkedésére a magyar válsággal szemben.

A mi dolgunkban odaát megnyilvánuló jelenségek teljes mértékben méltók a figyelmünkre; fontosságuk kétségtelen s nem szabad, hogy a magunk dolgaiban való fáradozásunk tulságos mértékben elvonja szemünket az osztrák törekvések értékelésétől.

Odaát ismét találkozunk azzal a sokasos sorakozással, amely mindenkor felbukkan, valahányszor Magyarországot belső krízis gyöngíti. Ilyenkor politikai pártok, ipari körök megtalálják egymást, érdekeiknek Magyarország ellenére való csoportosításban és kiéleltetésében. Így van ezuttal is.

Csak a legutóbbi napokban is a jelentős festületek egész sora nyilatkozott meg bennünket kimagaslóan érdeklő témáról: a gazdasági rendezés problémájáról. Mert az osztrákok figyelme főképpen erre irányul. Az urak számolnak mostanában a gazdasági különválás eshetőségével Latolgatják a tennivalókat s ugyancsak céltudatosan jelölik ki az önálló berendezkedés politikáját megnehezítő szempontokat.

Az osztrák részről felmerülő jelenségek éppen azért intenek a legnagyobb mértékben figyelemre, mivel az ország kezét a vámterületi közösség mellett akarják megkötöni s mesterséges akadályokat igyekeznek gördíteni szabad elhatározásunk elé.

Ez okból azok, akik most idehaza a jövő politikájának kulcsát kovácsolják, jól

teszik, ha az osztrák jelenségeket figyelmükre méltatják. A vámterületi kérdésnek a külön berendezkedés alapján való megoldása semmivel sem könnyebb probléma a katonai kérdések megoldásánál. Sőt sok tekintetben nehezebb. Mert, a míg a katonai kérdések idehaza megoldhatók s a nemzetközi helyzet direkte semmiben sem gyakorol befolyásoló hatást, addig a vámterületi kérdés a megoldás nemzetközi kihatásai folytán annál bonyolultabbá válik.

Persze az osztrák tendenciák nem döntő momentumok a mi elhatározásunkban. Elvégre is, a kik túlról a különböző rezolúciók útján hozzánk általkiáltanak, azok iparosok, kereskedők és tőzsérek. Gazdasági egzisztenciák, a kik praktikusán gondolkodnak. Éppen azért keresni fognak egy vátozott gazdasági állapotnak is reakciójuk nézve tagadhatatlanul kínálókozó előnyeit is. Ezek az urak nem olyan Dugonics Tituszok, a kik átkarolják a törököt, hogy elpusztítsák őt, bárha vele együtt ők is mélységbe zuhannak! Ilyen úrat talán az urak még sem fognának fizetni kedvtelésükért.

Éppen azért, ha figyelünk is arra, a mi a Lajtán túl történik, a jelenségek bennünket le nem sujtanak. Az ország nemsokára határozni fog gazdasági politikájának irányzatáról. Lehet, hogy a vámköösséget fentartja. Lehet, hogy önállóan rendezi be gazdaságát. De azt is teheti az osztrák tiltakozások dacára is, hogy átmenetileg még fentartja a közösséget egy további időpontig. Nem aggódunk, hogy bármelyik irányban is ne sikerülne meggyeznünk Ausztriával. Hiszen azért, a mit kapnánk, adnánk is ugyanannyit.

HIREK.

Tájékoztató.

A Gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Közművelődési egyesületek szövetezése.**
A délmagyarországi magyar közművelődési egyesület megalakításával teljesen kiépült az ország kulturális szervezete. Az Emke, Fmke, Dmke és Dmke a széleken, az ország legexponáltabb területein gyűrti alakjában fogják körül Magyarországot és munkálkodnak a magyar állameszme erősítésén. A négy kultúregyesület között most szoros kapcsolat létesült. A Dmke kezdeményezésére és szorgalmazására elhatározták ezen egyesületek, hogy autonómiájuk fentartása mellett, szoros érintkezésbe lépnek egymással, időszakonként közös értekezletet tartanak, amelyeken az együttesen meginduló ügyekben ha ároznak. Az első ily értekezlet e hó 22 én tartják meg Budapesten Böldy Ákos gróf elnöklése alatt. Az értekezleten a Délmagyarországi magyar közművelődési egyesület képviselőjében Gallovich Jenő főtitkar vesz részt.

— **Esküvő.** Havas Dani nagybecskereki városi tisztviselő március 28 án délután tartja esküvőjét Juliusz Lipót nagybecskereki gabonakereskedő hájossal leányával Bertával.

— **Temetés.** Tegnap temették el óriási részvét mellett a hirtelen elhunyt Stagerschmidt János nagykereskedőt, akinek halála városzerte élénk részvétet keltett. A temetésen oly nagyszámú közönség vett részt, mely még az Árpáducsában sem fért el, hanem egy tekintélyes része a Ferenc József térra szorult s onnan várta a gyászmenet megindulását. Az óriási gyászolóköönség soraiban ott láttuk dr. Dellimanic Lajos főispánt, dr. Vinczevidy Ernő főjegyzőt, a város tisztikarát Strosz Béla főjegyző vezetésével, a tüszelő-testület tagjait, akik díszes

A „TORONTÁL” tárcája.

Az angol.

Ebéd után, szivar és likörök mellett az angol jellem különös vonásairól beszélgettünk. Mindenkinél voltak tapasztalatai, meglepő esetei angolokról. Gilbert barátunk, aki mindédig szótlanul hallgatta a többieket, most megszólalt:

— Én is elmondhatok néhány megfigyelést, amelyek igazán eredetiek. Hallgassátok meg ezt az anekdotát.

Valami üzleti utam két évvel ezelőtt Norvégiába vitt. Az üzleti dologgal hamar elkészültem s akkor elhatároztam, hogy még északibb tájakra megyek. Az az ötletem támadt, hogy a Warna torkolatánál lazacot halászzsak.

Tavasz kezdetén volt, vagyis ebben az időben, amikor a jég olvad és a folyam árja a partra veti a halakat. Valami szán-féle eszközzel, egy öreg lapplandi halász kíséretében, aki a szolgálatait és szerény éjjeli szállását nekem felajánlotta, elindultam az utamra. A halász házában csak egy fiatal, csinos angol lakott, aki éppen úgy, mint én, csupán szórakozásból kereste fel azt a tájékat. Első tekintetre rokonszenvet éreztem e fiatal ember iránt, akinek tartózkodó modorán meglátszott a jó nevelés finomodottsága. Az öreg lapplandi maga találta

fel nekünk az ebédet: füstölt húst, rénszarvas-tejet, néha sört és pálinkát is. Az asztalnál szemben ültünk egymással; éjjel pedig együtt háltunk a kutyá- és rénszarvasbőrökön. Hanem az angolom mégsem melettott egyetlen szavára sem. Ha közeledni akartam hozzá a barátságban, úgy tett, mintha nem értené a nyelvemet; egy szóval nem léteztem a számára, vagy legalább is nem vette tudomásul a létezésemet. Nagyon különös volt ez a rideg szórakozottság, főleg olyan vidéken, ahol a barátkozás valóban szükségesszerű volt. Bántott a dolog, de inkább nevelésnek látva azt, mu'attam rajta, mignem egy napon az én angolom angolossága elérte a végleteket.

Egy reggel le kellett oltanunk az öreg lapplandi hálóit, a melyek a folyón keresztül voltak kifeszítve. A lábainknál zugva zajlott a jeges ár s egy sziklánál megcsuszott a lábam, én pedig belezuhanam egy mély szakadékba. A zuhanás pillanatában a rémülettől behunytam a szemeimet s ég felé emeltem a karjaimat. Talán két méternyire luktam alá s ott a kezeim egy fa gyökereibe kapaszkodtak, amelyekbe ösztönszerű erővel megfogódtam. Visszafojtott lélegzettel lógtam ott s amikor felnyitottam a szememet, nem is mertem kiáltani. Veszélyes helyzetem tudata és az esés által okozott rázkódás pillanatra elkábított ugyan, de az élethez való ragaszkodás szívós ösztöne erősebb volt s nem engedte tovább zuhanni. Iszonyu erővel tartottam

magam a szakadozó gyökereken, egyikről a másikra kapaszkodva, hogy fölkuuszak az úrból.

Ekkor megpillantottam a fejem fölött az angolt, aki hámulatra méltó nyugalommal a pipáját gyújtotta meg. Köszönősen nézett néha rám a mélységbe, majd ismét szeretetteljes figyelemmel a pipáját nézte, amely nem akart égni. A gyufája elsludt. Másikat gyújtott meg és két kezével védte a lángot a szél ellen. Most sikerült a dolog; a pipából bodor füst karikázott. — Kétségbeesett erőlködéssel rugaszkodtam neki a sziklafalon, felemelkedtem s megmenekültem. — Talpra álltam s hidegvért tetetve, indultam tovább. Az angolom szó nélkül követett. A parthoz értünk, ahol az öreg halász ránk várakozott. Segítettünk neki a háló bevonásában, ami meglehetősen fáradságos munka volt, mert a sok fogoly hal kétségbeesetten csapkodott és a hálót széttépni igyekezett. Még mindig reszkettem a felháborodástól és a túlélt veszedelem miatt; gyűlölettel gondolva erre a rideg angolra, aki a halál torkában még a kezét sem nyújtotta felém. A gyűlöletemet nem is igyekeztem elpalástolni s a hálóra való munkában a legesekélyebb segítségére sem voltam neki. Az öreg lapplandi észrevette ezt s alighanem megértette. Láttam az arcán, hogy azon gondolkodik, milyen módon hozhatna bennünket egymáshoz közelebb.

A lazacok a hálóban heverték s mi felgyenesedtünk; amikor váratlanul az öreg halász-

UJDONSÁGOK
TAVASZI IDÉNYRE

Női és leány konfekciók, férfi és gyermek konfekciók,
valódi angol, francia és belföldi divat kelmék mér-
* * * * * ték szerint megrendelésekhez. * * * * *
Kovács Gedeon Nagybecskerek.

egyenruhában állottak sorfalat, továbbá a főgimnázium és a polgári iskola növendékeit tanáraik vezetése alatt s az iparos- és kereskedővilág színe-javát, hogy leróják az elhunyt iránt kegyeletüket. A gyászszertartás, melyet Szabó Ferenc apátplébános végzett dr. Geisz Antal, Engel Ferenc és Lombayer Nándor segédlelkészek asszisztenciájával, délután 4 órakor volt, amikor is a koszoruktól egészen elborított ércoporsót a délszaki növényektől körülvevő díszes ravatalról az udvarra vitték és beszentelték. Beszentelés után a koporsót az elhunyt alkalmazottai vállaira emelték s a hat fekete ló által vont gyáskocsira tették, mire a menet megindult a róm. kath. temető felé. A gyáskocsitól jobbra és balra tizdiszruhába öltözött rendőr ment. A számos koszoru közül, melyek a koporsót elborították, a következőket sikerült feljegyeznünk: Édes jó Hannimnak — a szerető Ilkától. Édes jó apánknak — Jani és Józsi. Szeretett jó apánknak — Paula és Imre. Felejthetetlen jó apánknak — Lujza és Feri. Édes jó tatuskánknak — Pista, Jenő, Imre. Kedves Hanni bácsinknak — Irén és Zoltán. Letzter Gruss — August Napholtz. In aufrichtiger Freundschaft — Luna und Sándor. Utolsó üdvözlét — Lucsics család. Barátsága jeléül — Haidegger Ödön és neje. Irem geliebten Principal — das Personal. Tisztelete jeléül — Melkubn Dezső. A temetőbe kiérve, a koporsót a család által épített kápolnába vitték s a szokásos beszentelés után helyezték örök nyugalomra a családi sírboltba. Az elhunyt lelki üdvéért ma délelőtt 9 órakor a róm. kath. plébánia-templomban engesztelő szent miseáldozat volt, a melyen a család tagjain kívül szintén nagyszámú gyászoló közönség vett részt.

— **A torontáli atletikai klub táncestélye.** A torontáli atletikai klub április 8-án, szombaton este 8 órakor a kaszinó összes termeiben tánc estélyt és ezt megelőzőleg vívóakadémiát rendez. Belépőjegy: családijegy ára 5 korona, személyjegy 2 korona.

— **Adományok a hírlapíró szövetségnek.** A „Debreceni helyi vasút r.-t.” az előző években gyakorlatba vett szokása szerint ez évben is 50 koronát szavazott meg a vidéki hírlapírók országos szövetsége segélyalapja javára és azt Szávay Gyulának, mint a hírlapíró-szövetség elnökének adta át, ki viszont a szegedi központi pénztárba haladéktalanul beküldötte. Ezenkívül még a következő adományok érkeztek a szövetség elnökségéhez: „Torontálmezei Takaré- és hitelbank” (Mayer Rezső nagybecskereki szerkesztő útján) 50 korona. A „Győrvárosi és megyei takarékpénztár” (a „Győri Hírlap” útján) 50 korona.

nak eszébe jutott egy formalitás, amelyet bizonyára korábbi vendégeinél látott. Előbb rém mutatott, majd az angolra, aztán érthetetlen angol nyelven így szólt:

— Sir Gilbert — Sir John Havis — introduced now!

Ez a merev társadalmi formalitás ebben a fagyos, rideg vadonban olyan furcsának tűnt nekem, hogy hangosan felkacagtam. De John Havis, aki elviselhetetlen kényszer alól felszabadultnak látszott, szintén kacagott és fehér fogait villogatva, barátságosan rém nézett. Leírhatatlan szeretetreméltósággal felém nyújtotta a kezét, még pedig annyi szívesseggel, hogy nem állhattam ellent és megszorítottam azt.

Néhány perccel később egymás mellett lépkedtünk, hogy a halászt hazakisérjük. Sir John Havis valósággal átalakult. Igen rosszul törte a francia nyelvet, mégis mindenképpen igyekezett pótolni az elmulasztottat. Elővette a dohányját és a gyújtót s felajánlotta nekem, miután a saját pipáját megömlte. Én hasztalan kutattam át a zsebeimet, a pipámat nem találtam sehol; ekkor eszembe jutott, hátha zuhanásom közben a szakadéka ejtettem. És mélységre mutatva mondtam:

— Oda beleesett.

Alig mondtam ezt, az angolom a szakadékhöz sietett és pillanattal később lecsuszott a mélybe. Oly hirtelen történt, hogy rémülten azt hittem, ugyanaz a baleset érte őt, mint engem. Teljes tudómból segítségért kiáltottam s az öreg lapplandival kimentettük az angolunkat. Lélegzet nélkül nyújtotta át nekem a pipámat, egy értéktelen tárgyat, amelyet az élet kockázatásával a mélységből felhozott. Bámulva fogadtam el a pipát s a kezem véres lett tőle. Az angolom ruhája rongyokká tépődött, az arca el volt torzítva a karmolásoktól, a kezei csupa vér.

— O no... semmiség! — felelte szerényen.

— Megsebesült? — kiáltottam fel.

És nekem bámulva kellett a különös emberre nézmem, akit bizonyára sohasem felejték el.

Charles Foley.

„Háromszéki takarékpénztár r.-t.”, Sepsiszentgyörgy 20 korona és a „Szegedi hitelbank r.-t.” 20 korona. A szövetség pároló tagjai közé újabban belépett Frankl Sándor csornai lap-tulajdonos.

— **Tallian Emil oroszánvadászatal.** Tallian Emil törökkanizsai főszolgabíró, aki oroszánvadászataival nagy híret tett szert, tudvalevőleg most is Afrikában vadászik. Tallian legutóbb érdekes levelet küldött Tallian Jenő földbirtokoshoz, melyben afrikai kalandjairól ír. Legutóbb egy óriási hipopotamussal volt veszélyes kalandja s 16 golyót lőtt az állatkolosszusba, míg kivégezhette. Tallian vadászati trophéái napról-napra szaporodnak és ma már 47 drb agancs, szarv, bőr, agyar stb. birtokában van. A kitünő sportférfi különben már hazatérőben van s március végén itthon lesz.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Bäuerle Nándor polgártársunk, aki egyike a város legrégebbi iparosainak, tegnap 68 éves korában hirtelen meghalt. Az elhunyt, aki éveken keresztül tagja volt az itteni önkéntes tűzoltó-egyletnek, ma délután temették el nagy részvét mellett. A temetésen részt vettek a tűzoltók is, hogy elkiszérik utolsó útjára elhunyt bajtársukat.

Schiller Samu nagybecskereki gabonakereskedő 52 éves korában elhunyt. A boldogultat tegnap temették el nagy részvét mellett. A temetési szertartást dr. Klein Mór főrabbi végezte, aki megkezdte a gyászbeszédet, melyet a boldogultat el a boldogultat.

— **Koszorumegeváltás.** A nagybecskereki népbank Stagenschmidt János halála alkalmából koszorumegeváltás címűn 30 koronát adományozott a nagybecskereki árvaház-alap javára.

— **A szegedi polgármester gyásza.** Súlyos csapás érte Lázár György dr. szegedi polgármestert és családját. A végzet váratlanul elragadta a polgármesternek szép reményű, dalias fiát, ifju Lázár Györgyöt, aki Brünben, hol mint es és kir. hadnagy állomásozott, szívzselhűdésben elhunyt.

— **Purim.** Izraelita polgártársaink tegnap ünnepelték meg purim napját, a mely, mint ismeretes, a zsidók egyik legnagyobb örömnépe. Purim eöstéjsén, vagyis hétfőn d. u. 5 órakor az izraelita templomban ünnepi isentisztelet volt, mely alkalommal a templom egészen megtelt ajtatos hívőkkel, kik áhitattal hallgatták Lewin Herman kántor gyönyörű imáit. A zsidóknál, főleg a tehetősebb családoknál még mindig szokásban van, hogy a nap örömére nyílt lázat tartanak s terített asztalok várják a vendégeket, a kik nagyobbára általában szoktak megjelenni s így boldog-boldogtalan részesülhet a gazdagon terített asztal gyönyöreiben. A tegnapi ünnep alkalmával különösen sokan fordultak meg dr. Klein Mór főrabbi vendégszerető házában, ahol a hajnali órákig maradtak együtt a vendégek.

— **A hernyók pusztítása.** A miniszter szigorú rendeletet intézett a gyümölcsfa-tulajdonosokhoz, amelyben megköveteli, hogy azok a gyümölcsfaikat a hernyópetéktől és hernyófészkektől megtisztíttassák, mert az ez ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

— **Betörés Tallian Béla-nál.** Tallian Béla földmívelési miniszter törökkanizsai kastélyába történt betörés ügyében erősen folyik a nyomozás. Mint Törökkanizsáról írják, a gyanu a kocsis ellen irányul, akinek ferde sarku cipője s törött águ villája teljesen beleillik a feltört ablakok környékén talált nyomokba. A kocsis konokul tagadott mindent kihallgatásakor, de gyanússá teszi a dolgot, hogy a vele összeköttetésben levő egyik rosszhírű s rosvott multu nő szeretőjével együtt ismeretlen helyre költözött a községből. A lopások úgy látszik hosszabb idő alatt követelték el, mert napról-napra több-több hiánynak jönnek nyomára. Az ékszerek közül csak a legértékesebbeket vitte el a tettes, míg a kisebb értékeket visszahagyta, ami nyilvánvalóvá teszi, hogy a viszonyokkal teljesen ismerős egyén követelte el a betöréseket.

— **A fehértemplomi millió hagyaték.** Érdekes hagyatéki tárgyalás folyik most dr. Bottlik Dezső fehértemplomi kir. közjegyző előtt. Mint annak idején megirtuk, tavaly meghalt Fehértemplomban Stefanovits Julia, aki körülbelül egy millió koronát hagyott hátra, végrendelet nélkül. A hagyatékra most több száz rokon tart igényt, miután az elhunyt három férje, u. m. Radulovits, Schmidt és a legutolsó férje Schmitz Sándor volt. A nagy vagyon Stefanovits Julia szülőitől: Stefanovits Sándortól és annak nejétől, Jankovics Katalintól ered s így tulajdonképpen

az ezektől származó rokonok az örökösök. A hagyatékot azonban komplikálja az a körülmény, hogy a fehértemplomi anyakönyvek a múlt század elejéről elpusztultak s így okmányilag egyik rokon sem bírja bizonyítani jogos igényét a millió hagyatékhoz, mely áll: négyszázezer korona készpénzből és értékpapirokból és több házból, valamint a temesvári „Szarvas” szállodából. Ujabb fordulatként jelentik Fehértemplomból, hogy az örökösök Stefanovits Julának van egy fogadott leánya: Simonovits Katalin, aki bizonyítani fogja, hogy az elhunyt szöbéli végrendeletben őt tette meg a négyszázezer korona készpénz és értékpapírok örökösének. A millió hagyaték tárgyalása elé érhető érdeklődéssel tekintenek az egész délvidéken s biztosra veszik, hogy annak vége több zsiros pör lesz.

— **Nagy tűz Kupuszinán.** A múlt héten a Lederer-uradalom kupuszinai majorjában ismeretlen okból tűz ütött ki, mely csakhamar lángborította a hagyományt. A kivonult tűzoltók már csak a szomszédépületek megmentésére szorítkozhattak, mert a raktár egész tartalmával együtt teljesen leégett. A kár közel 10 000 korona.

Színház

* **Lysistrata.** A tavalyi őszi évad nagy sikerű darabja a „Lysistrata” az idén is pompásan bevált kasszadarabnak. A tegnapi este meghozta a direktornak az id i első telt házat s a színházat zsúfolásig megtöltötte a közönség. És Polgárék meg is érdemelték a közönség nagy érdeklődését, mert a tegnapi előadás is a legpompásabbak közül való. Kitünő rendezés, szép kiállítás, gördülékeny előadás mindvégig s mindez, azt hisszük, elég a tegnapi színházi est jellemzéséhez. Az egyes szereplők is olyan alakítást nyújtottak, melyről csak teljes elismeréssel lehet szólnunk. A címszerepet Gergely Giza játszotta nagy bájjal és énekszámait is zajos tetszést keltettek. Ugyanilyen tetszést keltettek H. Lóvay Berta, Kormos Ilonka, Hunfi és Gozon Gyula is énekükkel. Sik Rzső ismét hódító spártai főhadnagy volt, Virányi, Hatvani és Szathmáryné pedig a burleszk humor kitünő képviselői voltak. Ha hozzáveszszük Gál Rózsi klasszikus formájú Amórát, Barka Jolán fess markotányosnéját, a zenekar összevágó játéka, mindenképpen képet nyerhet a tegnapi pompás színházi estéről.

Színház után menjünk a „Róza” kávéházba. — Friss konyha! Kitünő buffet, jegeskávé, parfük. Cukrász-különlegességek. Szolid kiszolgálás.

Közgazdaság.

A selyemtenyésztés Torontálban.

(Folytatás.)

Ugyancsak meleg közönséget nyilváníttja a jelentésben Bozerédj Antalfalván a község előjáróságának és Bukva Andor tanítónak. Barándán Floth Nándor községi jegyzőnek, Nedics Miklós tanítónak. Csentán az előjáróságnak, Dolga Lajos, Fülöp József községi jegyzőnek és Pecenovits Milán tanítónak. Czrepaján Palanácsky Gyula jegyzőnek. Farkasdon Diamandi Emil tanítónak. Idvor községben Förster Imre, Bakonyi László jegyzőnek és Radivojevics Milos tanítónak. Jarkovácon Petrovics István tanítónak. Lajosfalván a község előjáróságának, Jedlicska Jenő jegyzőnek. Fakla János igazgatótanítónak. Szotrell Károlynak és Szabó József kertésznek. Tomasevácon Pérics György községi jegyzőnek. T. Ozorán a községi jegyzőnek, Mikleá Pál bírónak és Lakatos János tanítónak. T.-Szigeten Budur Sándor községi jegyzőnek és Legetics István tanítónak. T.-Vásárhelyen Szereday József tanítónak. Bírányos községben D. Jan Demeter községi bírónak. Beresztőcon Jancsich Nándor kertésznek. Boreca községben az előjáróságnak. Dolován Vukovics Péter községi bírónak. Glogonban Götz György jegyzőnek, Vidu Ferenc bírónak. Hertelendyfalván az előjáróságnak, Szabadkay Ignác jegyzőnek, id. Lenhardt Ferenc faiskolakezelőnek. Homolicon Posztics Milorád községi jegyzőnek, Haay Béla igazgatótanítónak, Schaffer János kertésznek. Sándoregyházaán Kiss Károly községi jegyzőnek. Szeferin községben Drucszánszky Kálmán igazgatótanítónak. T.-Almásdon Roos Vilmos jegyzőnek, Gubesch János bírónak. Jankahidon Andrassy Zsigmond községi jegyzőnek, Perlaszon Eisler Gyula faiskolakezelőnek. Tordán Bizsok Ferenc faiskolakezelőnek és az előjáróságnak. Battyánházaán Oppeller Antal községi bírónak. Egyházaskéren Farkas Péter tanítónak. Feketető községben Schön Lőrinc tanítónak, Gyála községben Magarasevics Pál jegyzőnek. Kükékházaán Szivovics Ferenc községi

birónak. Oroszlámon az előjárásnak. Óbában Muntján Joachim tanítónak. Ószentiván községben Papp Dezső tanítónak. Rábé községben Popity János községi birónak. Szanádán Falmen Jakab községi birónak. Szerb-Kereszturon Toponarszky Uros községi jegyzőnek. Szőreg községben Belesztin Jóca községi birónak, Tiszaszentmiklóson Muskovity Milos községi birónak. Új-szentiván községben Tóth Dániel tanítónak. Egresen Czárán Koszta községi birónak. Kisósz községben Fanczer Mátyás kántortanítónak. Lovrinban Eberhardt Ádám faiskola-kerésznek. Perjámoson Husz János községi kerésznek. Kéviszölőn Doszín Illés igazgatótanítónak. Románpetren az előjárásnak. Végszentmihály községben Olán György igazgatótanítónak. Fény községben Simián Pirkop tanítónak. Gyülvén Fléischer Tihamér községi jegyzőnek és Vof Ádám tanítónak. Aurelházán, Billéden, Bobda községben, Gyertyámos községben, Csatádon, Horvát- és Szerbcsene községben, Horvátkécsán, Kisjécsán, Klári községben, Nagyjécsán, Németh községben, Öregfaluban, Románkécsa községben az előjárásnak. Óbesenyő községben Lászlóffy János községi jegyzőnek. Porgány községben Demjén Lajos tanítónak. Bánlak községben Tóth N. helyettes-jegyzőnek. Györgyháza községben Birg Péter birónak. Karácsonyliget községben Kerla Tódor jegyzőnek. Nagygáj községben Engelmann Miklós tanítónak. Olszemicza községben Mumper János tanítónak. Ólécz községben Poppler Gyula allami tanítónak. Partoson Hejnál M. községi jegyzőnek. Széchenyfalván Steibl Ferenc tanítónak. Szentjános községben Spatár Valér tanítónak. Tolvádia községben Kern Béla tanítónak. Úrményházán Pálffy N. tanítónak. Zchylfalván Martin J. jegyzőnek. Csőszteleken Stófel János jegyzőnek. Gratác községben Vihely Béla jegyzőnek. Rosenzweig Miklós birónak és Szauer Mátyás tanítónak. Károlyliget községben Schors Pál tanítónak. Hesz István birónak. Kiskomlóson Kerch Ernő községi jegyzőnek. Kisoroszon Gerő Károly jegyzőnek és Fenyvessy N. tanítónak. Kistószegen Horváth Károly körjegyzőnek és Hollinger József tanítónak. Kunszöllősen Kővári Szabó Árpád segédjegyzőnek. Magyaracsernyán Ádám Sándor jegyzőnek és Szántó József birónak. Mollyfalván Zappe Péter jegyzőnek és Schausz Pál birónak. Nagykomlóson Berecz Árpád jegyzőnek. Nagytószegen Horváth Károly jegyzőnek és Wener János birónak. Szeultour községben Házy Bernát jegyzőnek. Tóban és Vizedán Zappe Péter jegyzőnek, Feheling József tanítónak, Zsombolyán Spubler Ferenc jegyzőnek, Kolbeisz Mátyás birónak és Steffel János tanítónak, hogy a szederfanyésztesre és a községi faskolára nagy súlyt fektetett.

(Folytatjuk.)

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A válság változatlan.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai nap, a melytől fordulót vártak a válságban, ismét csak azt eredményezte, hogy a helyzet továbbra is változatlanul súlyos maradt. A szövetség ellenzék plénuma ma délelőtt Kossuth Ferenc elnöklésével értekezletet tartott. Kossuth felkérte Apponyi Albert gróft, hogy betegeskedő állapotára való tekintettel tegyen ő előterjesztést a helyzetről. Apponyi Albert gróf válaszolt a helyzetet és konstata, hogy a válságban nem állott be kedvező fordulat és Andrassy Gyula gróf meghívása ismételtlen meghiusult. A szövetség ellenzék ennek folytán változatlanul fentartja eddigi álláspontját s kijelentette, hogy ma semmiféle kormányalakításba nem mehet bele. Miután a vezérek még felszólították a pártokat, hogy továbbra is tartsanak össze, az értekezlet véget ért.

A szabadelvűpártból.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szabadelvűpárt tagjai kivétel nélkül sajnálkozással látják, hogy Andrassy Gyula gróf, illetőleg a koalíció érvényesülése egyetlen lépéssel sem jutott előbbre s hogy az ellentét a korona és a képviselőházi többség álláspontja között, még mindig élesen domborodik ki. Mindamelllett még most sem adják föl a reményét annak, hogy az egyedül egészséges kialakulás, a koalíció érvényesülni fog és pedig Andrassy Gyula gróf vezetése alatt, a kinek az általa felidézett helyzetben

hazafias kötelessége, hogy a mai vigasztalan állapotokban rendet teremtsen. Az ő vezetése alatt támadt és egyesült a mai többség; kivüle másnak nincs reménye, hogy a többséget a kormánzatnak megnyerje. Ráharul tehát a feladat, hogy a többség és a korona között összhangot teremtsen. És az ellenzékre az az elháríthatatlan kötelesség, hogy Andrassyt e feladata teljesítésében még áldozatok árán is támogassa.

Udvari ebéd.

Budapest, március 22. (A „Torontál” ered. távirata.) A budai királyi palotában holnap délután 6 órakor udvari ebéd lesz.

Az osztrák Reichsrathból.

Budapest, március 22. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből jelentik, az osztrák Reichsrath tegnapi ülésén a Derschatta-féle indítvány tárgyalásánál felszólalt a lengyel klub nevében Abrahamovič lovag, a Reichsrath volt elnöke s kijelentette, hogy a mig a kiegyezési megállapodások érvényben vannak, a lengyel klub nem akar az eseményeknek elébe vágni és nem csatlakozhat a türelmellenség politikájához. A lengyel klub nem azonosíthatja magát azzal az állásponttal, hogy a mostani helyzet egyet jelent a két állam közötti viszony megszakításával. A klub elvben egyetért a Derschatta-féle indítvánnyal, de azt nem külön bizottsághoz, hanem a kiegyezési bizottsághoz kívánja utasíttatni.

Az angol királynő veszedelmében.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Lisszabonból sürgönyzik, az angol királynő yachtja, melyen Lisszabonba érkezett, olyan viharba került, amely elsüllyedéssel fenyegette a hajót. Szerencsére a hajónak sikerült a bajtól megmenekülni, de nem érhetett el Lisszabonba, hanem kénytelen volt Vigóban kikötöni.

Orosz-japán háboru.

Budapest, március 22. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Londonból sürgönyzik, az oroszok Tienling bevétele óta rendkívül súlyos helyzetben vannak. A futó orosz hadsereg ugyszólván minden oldalról el van vágva és nem tudnak hozzájuk élelmiszereket szállítani. Londoni katonai körökben nem tartják lehetetlennek, hogy ebben a helyzetben az orosz hadsereg kénytelen lesz megadni magát a japánoknak.

Budapest, március 22. (A „Torontál” ered. táv.) Tienlingnél tegnap ágyudőrejt hallottak. Azt hiszik, hogy Rennenkampf hadoszlopa át akarja törni a japánok vonalát.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Koppenhágából jelentik, hogy orosz katonai forrásból érkezett hírek szerint az újabb mozgósítások alkalmával a tartalékosokat fegyvertelenül küldik majd a harctérre és csak ott szerelik fel őket. A kormány ily módon akarja lehetlenné tenni azokat a fegyveres zavargásokat, melyek a legutóbbi mozgósítások alkalmával sok helyen megtörténtek.

Az orosz forrongás.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Varsóból sürgönyzik, tegnap egy ismeretlen ember az utcán bombát dobott a járőrcsapatra. A felrobbant bomba négy katonát megölt és sokakat megsebesített.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Tiflisből jelentik, az utaisi kormányzóságban a paraszt zavargások mind jobban terjednek. Nyugtalan-ságot kelt a mohamedánok és örmények ellenségeskedése a karszi területen, különösen pedig a Törökországból menekült sok örmény jelenléte. Biztonsági intézkedések történtek.

Öngyilkos exminiszter.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: Antoine Just, volt szépüvészeti miniszter tegnap 73 éves korában revolverrel agyonlőtte magát.

Nagy vihar Spanyolországban.

Budapest, március 22 (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Madridból táviratozzák, Spanyolország északnyugati partján olyan vihar dühög, a melyre emberemlékezet óta nem volt eset. A vihar óriási károkat okozott.

Határidő-tízlet.

Budapest, március 22. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai lözsdén az árak kissé emelkedtek. Déli zártaikor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	9.50—
Buza (októberre)	8.45—
Tengeri májusra)	7.71—
Zab (áprilisra)	7.15—
Rozs (áprilisra)	7.55—

Nyiltér.*)

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.
Bizonysítvány kelt Bécsben, 1887. júl. 2-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen
fogtisztító-szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájrizek nem elegendőek. A foghúson mindig ujólag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban oly frissítően és antiszeptikusan ható fogtisztító-szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturált államokban a legkikeresebb használatra bizonyult.

(217—212)



Rohitschi étvágyat gerjeszt,
tempel- elősegíti az emésztést és
forrás szabályozza az anyagcserét.

(315a—2.1)

*) Az e rovat alatt közöltékkört nem vállal felelősséget a szerk.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, március hó 22-én:
Lady Windermere legyezője.
Angol színmű 4 felvonásban.

Személyek:

Lord Windermere	— — — —	Sik Rezső
Lady Windermere	— — — —	Barna Jolán
Berwick hercegné	— — — —	Molnár Vilma
Lady Agatha	— — — —	Erszényes A.
Lady Plyndale	— — — —	Szathmáryné
Lady Jedburgh	— — — —	Papp Ilonka
Mrs. Cowper	— — — —	Kürti Teréz
Lady Sutherland	— — — —	Gaal Rózi
Mrs. Erylsana	— — — —	Györi Matild
Lord Augustus Norton	— — — —	Hávani E.
Lord Darlington	— — — —	Virányi Sándor
Mr. Dumbay	— — — —	Borsodi Ferenc
Mr. Cecil Graham	— — — —	Szathmáry Lajos
Mr. Hopper	— — — —	Gozon Gyula

Kezdeté 8 órakor.

Holoap, csütörtök, március hó 23 án:
Hajduk hadnagya.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Ervényes 1904. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskerei pályaudvarra:
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 2 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegebről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 perc
 Szegebről: (motorkocsi) 9 óra 23 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 47 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
 Mődozról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 33 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskerei pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; délután 6 óra 20 p.
 Szegebről—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 30 p.
 Szegebről: (motorkocsi) d. u. 12 óra 53 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 8 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 30 p.; délután 5 óra 10 p.
 Mődozra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 11 óra 33 p.

724. szám. 1905.

312—2.1

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az antalfalvai utibizottság kezelése alatt álló vicinális utak 1905., 1906. és 1907. években történendő kiépítéséhez szükséges évi 1200 kbm., összesen 3600 kbm. kőanyag szállításának biztosítása céljából folyó évi április hó 5-ik napján d. e. 11 órakor az antalfalvai utibizottság helyiségében zárt írásbeli ajánlatok mellett tárgyalás fog tartatni.

A szállítandó kő dunalodgáni, vagy hason minőségű más kőbányából származó, teljesen fagyálló darabos avagy tört trahyt lehet csak és pedig a Dunán szállítva, a vízi viszonyokhoz mérten, vagy Dunavác torkolatánál, avagy Oppova község alatt a Temesparton, alakban kirakva.

Az ajánlatokban tehát egy a darabos kőnek ára, mint pedig a helyszínén a vállalkozó által előállítandó tört kőnek ára külön kiteendő.

A 3600 kbm. kő 3 éven át évi 1200 kbm.-ként mindenkor legkésőbb június 1-ig szállítandó, „avagy vállalkozó tetszése szerint egyszerre is szállítható” és ez esetben az illető vállalkozó előnyben részesülendő.

Zárt ajánlatok f. évi április hó 5-ig az antalfalvai utibizottság elnökéhez címezve Antalfalván d. e. 9 óráig beadhatók.

Az elfogadott ajánlat tevője, vagyis vállalkozó köteles csak 1200 kbm. kő árának megfelelő 10% erejéig készpénz vagy kötvényekben biztosítékot adni.

Az elfogadott ajánlat alapján a szerződés nyomban meg fog köttetni.

Antalfalva, 1905. évi március hó 19-én.

Lowieser Imre,
 utibizottsági elnök, főszolgabíró.

Basahid község előjáróságától.

858/905. szám.

313—3.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Basahid község mint erkölcsi testület tulajdonát képező „Greda” nevű dűlőben fekvő 400 hold elsörendű szántóföld folyó évi április hó 3-án d. e. 8 órakor a helyszínén 2 holdas parcellákban nyilvános árverésen a folyó gazdasági évre azonnali készpénzfizetés mellett haszonbérbe fog adatni.

Basahidon, 1905. évi március hó 21-én.

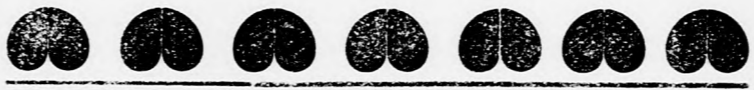
Szávics,
 jegyző.

Irodai gyakorlatok

azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatok „Ügyes” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

300—x.5



284—x.5

Egy

négy kisebb szobából és mellékhelyiségekből álló

udvari lakás

május hó elsejével kiadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában vagy Arany János-utca 4. sz. a. (Amerika városrész).



Bolthelyiség bérbeadandó.

A Tomasováci-utcában, Deutsch Márton fűszerkereskedő által 6 éven keresztül bérelt,

igen jó forgalmu bolthelyiség

f. évi május hó 1-jére, esetleg augusztus hó 1-jére, lakással együtt bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítással szolgálnak a tulajdonosok

ECKSTEIN F. ÉS FIA

311—6.1

börkereskedés Nagybecskerek.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszerű veszi és többé más nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

23—104.23

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Ki venné örökbe

szegény, 6 gyermekes
 asszony 8 napos, erős,
 egészséges leánykáját?

Cím a kiadóhivatalban.

309—1.1

463/II. 1905. szám.

318—3.2

Hirdetmény.

Torontálvármegye alispánja 1905. évi március hó 7-én kelt 6245. számú határozatával a nagyikindai lovassági laktanyában szükségessé vált munkálatokat 5645 kor. 81 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1905. évi április hó 11-ik napjának délelőtt 11 órájára a torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1905. évi március hó 13-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Faur,

kir. főmérnök.



Legfinomabb
 hazai

CSONTLEVÉLPAPIR

a
 RIGLER-fele

Adria, Emke

(177—10.7)

és

Szent István korona.

Kapható minden modern alakban a papirkereskedésekben.